

Vragen van B.Gerard (SP) over de nieuwe ontwerp-milieuvergunning van Air Liquide op industrieterrein De Hurk

Geachte College,

Eindhoven, 31 jan. 2010

U heeft op 31 juli 2009 aanvraag voor een nieuwe, de gehele inrichting omvattende vergunning ontvangen van Air Liquide, Witbogt 1, op De Hurk. Air Liquide houdt zich bezig met het vullen en distribueren van flessen gas onder hoge druk (over het algemeen 150 tot 200 Bar).

De onderneming wenst “een uitbreiding van de hoeveelheid inerte gassen” alsmede “meer flexibiliteit in de vergunning, waardoor het bedrijf kan inspringen op actuele marktontwikkelingen”.

Na een traject van wisselwerking tussen het bedrijf en de overheid, dat al begon vóór het indienen van de aanvraag, heeft uw college op 23 december 2009 de Ontwerpbeschikking uitgebracht. Deze ligt tot vrijdag 5 februari ter inzage bij de sector VTH van de gemeente, afdeling Vergunningen, Kennedytoren, Eindhoven

Tot nu toe is de in 2003 verleende vergunning van kracht (welke ik gemakshalve aanduid als de “oude vergunning”).

Op de inrichting is het BRZO van toepassing (het Besluit Rampen en Zware Ongevallen).

Aan de inhoud en de procesgang van de ontwerp-beschikking vallen mij enkele zaken op.

Ten eerste valt op dat het voor een buitenstaander moeilijk is om de oude en de nieuwe vergunning systematisch te vergelijken. Er is geen gemakkelijke lijst waarop de maximale en de gemiddelde voorraad van alle stoffen in alle flessen en alle vaste en mobiele reservoirs gegeven wordt.

Ten tweede valt op dat het assortiment zeer divers is. De ontwerpbeschikking vergunt

- 6000 flessen met diverse brandbare gassen, waaronder 1000 flessen ethyn (in de volksmond acetyleen) en 80 flessen lachgas (de stof die de explosie bij Hoekloos veroorzaakte);
- 15000 flessen met uiteenlopende inerte gassen
- 5000 flessen oxiderende gassen
- 290 flessen toxische gassen (waaronder chloor, ammoniak, stikstofdioxide, waterstoffluoride en waterstofchloride, maar ook ”halfgeleidergassen” als arsine, fosfine en diboraan)

Ten derde valt op dat er in totaal sprake is van forse groei.

- Het aantal flessen met toxische gassen blijft ongeveer hetzelfde
- Het totale aantal flessen neemt toe van ca 16000 naar ca 26000. Het daarbij horende volume neemt toe van 720 naar 1300 m³.
- Het aandeel inerte gassen binnen dit totaal neemt toe van ca 7000 naar ca 15000 flessen, passend bij de wens van de onderneming. Dat verklaart de stijging voor een groot deel, maar niet geheel.
- In elk geval lijkt de hoeveelheid vloeibare waterstof toe te nemen met zo’n 60 m³.

Ten vierde valt op dat op sommige lokaties flessen met oxiderende en met brandbare gassen door elkaar mogen staan. Dan moet er een rij flessen met inert gas tussen staan, maar nog steeds staan de twee categorieën in dezelfde fysieke ruimte.

Ook voor de handling- of transfervakken en voor vrachtauto’s gelden geen beperkingen in het door elkaar staan van verschillende categorieën.

Deze gemengde aanwezigheid vergroot de kans op een kettingreactie na een ongeluk.

Ten vijfde meen ik een onvriendelijke toon waar te nemen in de correspondentie tussen de Brandweer (Preventie en Proactie/Preparatie) enerzijds en de Milieudienst anderzijds. Ik krijg op basis van deze correspondentie niet de indruk dat de Brandweer staat te juichen bij deze vergunning. Dat valt te begrijpen. Reeds meermalen zijn brandweerlieden overleden door exploderende gasflessen. Zelfs inerte gassen kunnen bij voldoende en langdurige verhitting voor een krachtige explosie zorgen. De ontwerpbeschikking rept slechts van algemeenheden als de toegankelijkheid van het terrein, en afzonderlijke delen daarvan, voor hulpdiensten en van de aanwezigheid van blusmiddelen en kennis daarvan. De beschikking vermeldt niet hoe men zich dit blusproces in de praktijk moet voorstellen.

Ten zesde valt op dat de officiële regelgeving in de Wet Milieubeheer zijn beperkingen kent en dat die ook hier van toepassing zijn.

De belangrijkste is de politiek altijd moeilijk hanteerbare formule dat risico kans * gevolg is. Zowel kans als gevolg berusten daarbij op een groot aantal bediscussieerbare aannames. Zo rekent de QRA (de Quantitative Risk Assessment, op zijn nederlands Risicoanalyse) een scenario door dat er een cylinder stikstofdioxide van 74 kg in 2,5 minuut leegloopt, bij twee kenmerkende weertypes (een overdag en één 's nachts). Dat leidt tot een gaswolk die met de wind mee overdag op 550 m en 's nachts op 3000 m de alarmeringsgrenswaarde bereikt van 20 mg/m³, waarbij binnen een uur ernstige acute gezondheidsschade kan optreden. De dichtstbijzijnde woonwijk ligt op 700m. Omdat de kans echter dat een dergelijk ongeluk zich voordoet klein is, krijgt men het product van beide (de 10⁻⁶ – contour) net binnen het hek van de inrichting gepropt. Dat laatste geldt min of meer ook voor de andere gevaarcategorieën. Een klein lek in een fles met het zelfontbrandende diboraan moet (volgens de Alarmgids ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen) tot “alarmering en in veiligheid brengen” leiden op 3200 m afstand met de wind mee, en bij een groot lek op 7 km. Omdat er bij Air Liquide maar af en toe zo'n fles staat, is het product weer binnen de 10⁻⁶ norm.

Verder valt hier op dat men in de berekeningen geen domino-effect meeneemt.

De statistische methode van de QRA (en een andere methode is er nu eenmaal niet) kan leiden tot uitspraken die cru overkomen. Hetzelfde stikstofdioxide-scenario als hierboven leidt tot de uitspraak dat binnen 380 m maximaal 1% van de onbeschermden sterft. Gegeven de bevolkingsdichtheid op de Hurk leidt dat tot maximaal 10 doden en dat ligt ver onder de definitie van een calamiteit, zodat verdere doorrekening niet nodig is (aldus de QRA).

De SP meent dat een beschikking, zoals die nu voorligt ten behoeve van Air Liquide, vragen oproept over en naar aanleiding van deze tekst. De SP gaat er daarbij vanuit dat de berekeningen van de Milieudienst, en in de door de Milieudienst gecontroleerde QRA, juist zijn.

- 1) Als de ontwerp-beschikking aan de wet voldoet en er komt dit uit, voldoet dan de wet zelf naar de mening van het College?
- 2) Welke speelruimte biedt de wet de lokale overheid in dit soort situaties?
- 3) Is het College het met de SP eens dat het gepast is om een voorlichtingsbijeenkomst te beleggen voor omwonenden, op zijn minst voor de bewoners van de Genderbeemd?
- 4) Is het College het met de SP eens dat de opgeslagen hoeveelheid gas niet of minstens niet in deze mate moet groeien, of eventueel met de minder vergaande stelling dat de hoeveelheid oxiderende en brandbare gassen niet zou moeten groeien?
- 5) Is het College het met de SP eens dat een discussie over de toekomst van Air Liquide op deze locatie en met deze schaal op zijn plaats is?
- 6) Meer specifiek: hoe zou het College er tegenover staan om alsnog op te leggen dat de hoofdcategorieën oxiderende, brandbare en toxische gassen niet meer door

elkaar mogen staan, maar op forse afstand van elkaar gescheiden, zelfs als dat tot een herinrichting van het terrein of tot aparte vestigingen leidt?

- 7) Vindt het College het verstandig om aanvullend te eisen dat op vrachtauto's slechts één categorie gevaarlijke stoffen tegelijk geladen wordt, en staat de wet een dergelijke aanvullende eis toe?
- 8) Wat betreft de Brandweer.
  - a) heeft de Dienst Brandweer en Crisisbestrijding een preparatieplan en een rampenbestrijdingsplan klaarliggen voor het bestrijden van calamiteit bij Air Liquide?
  - b) Maken pogingen om een bij zo'n calamiteit horende brand te blussen deel uit van dergelijke plannen?
  - c) Is het College het met de SP eens dat het wenselijk is om de ontwerpbeschikking nu even terug te nemen, en om deze ter advisering voor te leggen aan het NIBRA (Nederlands Instituut Brandweer)?
  - d) Dezelfde vraag wat betreft de afdeling Medische Milieukunde van de Provinciale GGD?